

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

Кафедра перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Центральноукраїнського державного
університету імені В. Винниченка

професор Соболев Є.Ю.

» _____ 2023 р.

ПРОГРАМА

Державного кваліфікаційного екзамену

із теорії перекладу

для спеціальності 035 Філологія

предметна спеціалізація 035.10 Прикладна лінгвістика
освітньо-професійна програма: Прикладна лінгвістика (англійська мова) і
Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Програму державного
кваліфікаційного екзамену
Розглянуто та ухвалено
на засіданні кафедри перекладу,
Прикладної та загальної лінгвістики
Протокол від «27» грудня 2023 р. №6

Робоча програма державного екзамену для студентів спеціальностей 035 Філологія предметна спеціалізація 035.10 Прикладна лінгвістика освітньо-професійна програма: Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно)) перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Прикладна лінгвістика: англійська мови) Галузь знань: 03 Гуманітарні науки.

Програма державного екзамену з теорії перекладу (для спеціалістів денної форми навчання) / Упорядник: доцент Ярова Л.О., ст.викл. Стасюк Б.В. – Кропивницький, 2024. – 17с.

Програма містить пояснювальну записку, вимоги до студентів на державному екзамені, структуру і зміст державного екзамену, критерії оцінювання державного екзамену, основні положення теорії та практики мови та перекладу, перелік теоретичних і практичних питань, які виносяться на комплексний державний екзамен, а також список літератури для підготовки до комплексного державного екзамену.

Пояснювальна записка

Державна атестація студентів спеціальності 035 Філологія. 035.10 Прикладна лінгвістика (англійська мова) з теорії перекладу є підсумковою формою перевірки і оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів освітнього рівня «Бакалавр». Для проведення державних екзаменів організується державна екзаменаційна комісія у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

До складання державного іспиту з теорії перекладу першої іноземної мови (англійської) допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану та програм з наступних аспектів курсу теорії та практики перекладу: «Теорія перекладу», «Практичний курс перекладу з першої іноземної мови», «Історія перекладу», «Перекладацький аналіз тексту», «Контрастивна граматика», «Контрастивна стилістика», «Контрастивна лексикологія».

Основна та додаткова література, яка рекомендується для вивчення цих курсів, наведена у відповідних робочих програмах.

Програма державного іспиту теорії перекладу першої іноземної мови (англійської мови) розрахована на студентів, які вчаться за денною формою навчання зі спеціальності “перекладач-референт”. Державний екзамен з аспектного перекладу передбачає перевірку і оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої та перекладацької компетенції студентів, наявності у них знань основ теорії перекладу та вмінь реалізувати ці знання у перекладі писемного тексту та у усному двосторонньому перекладі, що складає основу майбутньої професійної діяльності студентів.

На державному екзамені студенти повинні продемонструвати вільне володіння навичками перекладу тексту з іноземної мови рідною (усний переклад тексту з аркуша загальним обсягом біля 2000 знаків) та усного перекладу аудіотексту (5 хвилин звучання) з іноземної на рідну мову на базі лексичного запасу та тематики, які передбачені програмними вимогами (біля 5500 лексичних одиниць), вільне володіння першою іноземною мовою в її усній та письмовій формах на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 5500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності).

Студенти спеціальностей «Переклад», «Прикладна лінгвістика» повинні володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами першої іноземної та рідної мов, вміння правильно реалізувати ці норми в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях, володіти практичними знаннями, навичками та вміннями, необхідними для роботи перекладача писемних текстів або усного перекладача-тлумача, який здійснює двосторонній послідовний переклад.

Головною вимогою державного іспиту до рівня теоретичної підготовки студентів є володіння ними сукупністю сучасних наукових підходів щодо функціонування мови та здійснення перекладу. Відповідь студента з теоретичних аспектів перекладу та з теорії іноземної мови (порівняльної типології, практики перекладу) повинна підтвердити достатньо повне знання студентом сучасного стану науки про мову, перекладознавства, загальної проблематики мовознавства, яка має відношення до процесу перекладу, а також історичних аспектів розвитку перекладознавства в Україні та її межами. Студент повинен повністю розкрити зміст запропонованого питання, показати своє вміння визначати, систематизувати та тлумачити відповідні мовні явища, які впливають на процес перекладу та навести відповідні приклади, встановити взаємозв'язок мовних та мовленнєвих одиниць під час аналізу конкретного матеріалу.

Структура екзаменаційного білету:

1,2 питання – теоретичні питання з однієї з загальних або прикладних перекладознавчих дисциплін та теорії мови. Розкриття питання передбачає змістовну,

логічну, чітку, зв'язну, виразну відповідь студента на теоретичне питання, вміння показати смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних явищ, ілюстрацію своєї відповіді прикладами. Відповідь має продемонструвати вільне володіння іноземною мовою, а також здатність та готовність студента реалізовувати отримані знання з теорії мови та теорії і практики перекладу у своїй практичній діяльності.

3. Третє питання (практичне) – перекладацький аналіз тексту. Визначення комунікативно-прагматичних характеристик запропонованого тексту мовою оригіналу (тексти різних стилів) та тексту перекладу.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

Вимоги до відповіді на теоретичне питання з англійської мови

Розкриття питання з теорії мови передбачає вміння дати логічну, чітку, зв'язну відповідь студента на теоретичне питання, керуючись пунктами плану, який передує відповіді на питання, дати релевантні дефініції лінгвістичних понять їх функції, зазначити прізвища науковців і лінгвістичні школи, що займалися проблемою, яка розглядається, проаналізувати смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, зробити висновки, проілюструвати теоретичні положення прикладами. Викладаючи теоретичні положення, студент має граматично і фонетично правильно оформлювати висловлення.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КОМПЛЕКСНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН

Теоретичні питання:

- 1) Classification of words into parts of speech. Different approaches to this problem. Lexical derivational problems of translation.
- 2) Foreign borrowings. Ways of borrowings into English.
- 3) Functional styles and problems of their adequate rendering in the target language during translation.
- 4) General characteristics of the sentence and its influence on the approaches toward translation.
- 5) Hierarchical organization of language. Phonemes, morphemes, words, word-combinations, clauses, sentences, texts – units of different language levels as different units of translation.
- 6) Interior speech. Represented speech.
- 7) Inversion. Suspense. Detachment.
- 8) Language and culture interaction. National language world mapping as a lexical system similarity and differences factor.
- 9) Lexical meaning nature: substantial, relational and behavioral approaches. Lexical meaning structure: denotative and significative meaning. Abstract words' meaning. Lexical meaning structure components.
- 10) Lexical stylistic differentiation of the vocabulary. Terms, archaisms, poetic words, foreign words, barbarisms, slang, jargonisms, vulgarisms, dialectical words.
- 11) Noun. Grammatical categories of English and Ukrainian Nouns.
- 12) Paradigmatic relations as a linguistic universal.
- 13) Phono- graphical and morphological stylistic devices.
- 14) Structural relationship within a polysemantic word. Polysemy and semantic ambiguity.

- 15) Tertiumcomparationis in contrastive studies.
- 16) Types of Languages. Typological characteristics of synrhetic and analytical languages.
- 17) Types of narration
- 18) Types of repetition. Parallel constructions. Chiasmus.
- 19) Verb. Grammatical categories of Tense, Aspect and Perfect. Typological Differences of Verbs in English and Ukrainian.
- 20) Ways of classifying the vocabulary. Formal and colloquial vocabulary.
- 21) Адекватний, буквальний і вільний переклад: концептуальні розбіжності.
- 22) Безеквівалентна лексика і природа лексичної безеквівалентності.
- 23) Види змісту тексту. Проблеми передачі змісту при перекладі.
- 24) Види перекладацьких трансформацій.
- 25) Види перекладу.
- 26) Випадкові лексичні безеквіваленти, структурні екзотизми.
- 27) Мовне оформлення тексту перекладу (мовна норма, узус, смислова структура тексту).
- 28) Основні принципи побудови тексту.
- 29) Передача внутрішньомовного змісту і змісту на рівні інтерпретатора.
- 30) Переклад денотативного значення і його роль у тексті.
- 31) Переклад на різних мовних рівнях.
- 32) Перекладацька компетенція.
- 33) Помилки, які виникають у процесі перекладу, їх типологія і класифікація.
- 34) Поняття про одиницю перекладу. Типи співвідношення одиниць мови оригіналу і мови перекладу.
- 35) Поняття про перекладацьку еквівалентність, засоби її досягнення.
- 36) Проблема пошуку оптимального перекладацького рішення.
- 37) Суспільне призначення перекладу.
- 38) Сутність анотованого і реферованого перекладів. Їх особливості і задачі.
- 39) Тема-рематичне членування текстів оригіналу і перекладу.

Вимоги до перекладацького аналізу тексту

Студент чітко визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту, його дійсничні параметри, цільову аудиторію, наявність, екстралінгвальних та невербальних чинників, які впливають на сприйняття відповідного тексту реципієнтом; безпомилково встановлює структурно-семантичні зв'язки, наводить ознаки його когезії та засоби забезпечення когерентності, встановлює семантичне ядро висловлювання і його тема-рематичну структуру; студент безпомилково встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту, називає відповідні риси стилю та ознаки конкретного жанру з прикладами та поясненнями, проводить паралелі із суміжними жанрами або стилями та обґрунтовує своє рішення; студент здійснює власне перекладацький аналіз тексту, визначає природу регулятивної дії тексту оригіналу та відповідну функціональну роль тексту перекладу і структурно-семантичні перетворення (трансформації), які її (не) забезпечують, вільно класифікує трансформації та визначає їх об'єктивну або суб'єктивну природу, здійснює аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонові та культурно-зумовленої інформації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Загальна кількість балів, яку студент може отримати на екзамені з теорії перекладу, - 100 балів, які розподіляються наступним чином:

- 20 балів – перше теоретичне питання;
- 20 балів – друге теоретичне питання;
- 60 балів – перекладацький аналіз тексту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА З ТЕОРЕТИЧНОГО ПИТАННЯ (максимальна кількість 20 балів)

Під час відповіді на теоретичне питання студент може набрати 20 балів. При виставленні оцінки за усний екзамен враховуються такі характеристики відповіді:

Організація мовлення (максимум 5 балів): звернення доповідача до аудиторії, висвітлення плану доповіді, дотримання структури доповіді відповідно до зазначеного плану, логічність, зв'язність мовлення, вміння збалансувати час для розкриття всіх пунктів доповіді.

Форма викладу промови (максимум 5 балів): вільність, логічність, послідовність викладу комунікату; вміння сформулювати тезу, аргументованість (наведення прикладів, кількісних даних, цитат) обґрунтувати її й зробити висновок;

Мовна грамотність (максимум 5 балів): комунікативна, лінгвістична, соціолінгвокультурознавча компетенція студента, яка засвідчується компетентним використанням вимовної, лексичної та граматичних норм сучасної англійської мови

Рівень знань основних положень та понять загальної теорії англійської мови (максимум 5 балів): змістовність та ґрунтовність всіх відповідей студента на питання екзаменаційного білету; вміння пояснити шляхи застосування теоретичних знань у професійній діяльності.

Організація мовлення (максимум 5 балів):

5 балів: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, висвітлює план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), надалі студент дотримується зазначеного плану, при цьому всі вини побудовані логічно, є плавні «переходи» від одного блоку доповіді до іншого, крім того студент вміє правильно розподілити час на висвітлення основних пунктів.

4 бали: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, але студент не висвітлює плану відповіді, не зважаючи на це, відповідь має логічну структуру, основні пункти доповіді пов'язані між собою логічно, раціонально розподіляє час на висвітлення основних понять.

3 бали: під час відповіді доповідач називає тему своєї доповіді, але не висвітлює план своєї доповіді, під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді, між деякими блоками відповіді відсутній зв'язок, студент не вміє раціонально розподілити час на висвітлення всіх пунктів питання, тому деякі важливі аспекти залишаються поза увагою, або висвітлені поверхнево за браком часу.

2 бали: під час відповіді доповідач не називає тему своєї доповіді та план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді (студент може «перескакувати» від одного поняття до іншого)

1 бал: під час відповіді доповідач може назвати тему своєї доповіді, але під час відповіді повністю відсутня логічність у побудові відповіді, час на висвітлення основних пунктів теж нераціонально розподілено.

0 балів: не дотримано жодного аспекту цього пункту.

Форма викладу комунікативної ситуації (максимум 5 балів):

5 балів: студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу та аргументувати її, підтвердити чи заперечити щось наведенням прикладів, цитат, в кінці студент обов'язково підводить підсумок, робить висновок.

4 бали: студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу, але йому дещо бракує аргументів для обґрунтування її (недостатньо прикладів чи цитат), в кінці студент підводить підсумок.

3 бали: студент висловлює свою думку, але йому бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, студент вміє сформулювати тезу, але не може аргументувати її, обґрунтування основних положень скупі, загального повного висновку студент також зробити не може.

2 бали: студентові дуже важко висловитися з певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади можуть суперечити заявленій тезі, або взагалі відсутні, студент намагається зробити висновок.

1 бал: студентові дуже важко висловитися з певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади відсутні, підсумувати сказати студентові не вдається.

0 балів: не дотримано жодного аспекту цього пункту.

Мовна грамотність (максимум 5 балів):

5 балів: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом не було допущено фонетичних, лексичних та граматичних помилок.

4 бали: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом допущено 1-2 незначні фонетичні, лексичні та граматичні помилки.

3 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 3-5 фонетичні, лексичні та граматичні помилки.

2 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 5-8 фонетичних, лексичних та граматичних помилок.

1 бал: під час відповіді студент допускає значні відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, під час відповіді студентом допущено більше 10 фонетичних, лексичних та граматичних помилок.

0 балів: студент не дотримується норм фонетики, граматики та лексики сучасної англійської мови, допускає значну кількість грубих помилок.

**Рівень знань основних положень та понять загальної теорії англійської мови
(максимум 5 балів):**

5 балів: студент демонструє системні, повні, ґрунтовні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм курсів з іноземної філології; логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії, керуючись пунктами плану, який передує в доповіді на питання, дає релевантні дефініції лінгвістичних понять, зазначає прізвища науковців, лінгвістичні школи, що займалися проблемою, яка розглядається, самостійно аналізує смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, робить правильні висновки, ілюструє теоретичні положення прикладами.

4 бали: студент демонструє системні, ґрунтовні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм курсу з іноземної філології; логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії згідно з планом, дає релевантні дефініції лінгвістичних понять, їх функцій, проте допускаються незначні неточності, як студент вільно усуває, відповідаючи на зауваження члена екзаменаційної комісії, зазначає прізвища науковців, лінгвістичні школи, що займалися проблемою, яка розглядається, самостійно аналізує смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, робить правильні висновки, ілюструє теоретичні положення прикладами.

3 бали: студент демонструє основні, достатні знання з курсу іноземної філології; недостатньо логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії, дає основні дефініції лінгвістичних понять, але допускає фактичні та змістові помилки, як частково усуває, відповідаючи на зауваження члена екзаменаційної комісії, зазначає деякі прізвища науковців, робить окремі висновки, ілюструє деякі теоретичні положення прикладами.

2 бали: студент демонструє поверхові, часткові знання з курсу іноземної філології; зазнає труднощів з логічним, чітким, зв'язним викладенням основних положень теорії, намагається дати основні дефініції лінгвістичних понять, але допускає фактичні та змістові помилки, як не може усунути, намагається робити окремі висновки, проте відповідь недостатньо осмислена.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання з курсу іноземної філології; не може чітко викласти основні положення теорії, не знає основні дефініції лінгвістичних понять.

0 балів: студент не має навіть фрагментарних знань з курсу іноземної філології, потребує повторного вивчення курсу.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО АНАЛІЗУ ТЕКСТУ
(максимальна кількість 60 балів)**

60 балів – Студент чітко визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту, його дійсничні параметри, цільову аудиторію, наявність, екстралінгвальних та невербальних чинників, які впливають на сприйняття відповідного тексту реципієнтом; безпомилково встановлює структурно-семантичні зв'язки, наводить ознаки його когезії та засоби забезпечення когерентності, встановлює семантичне ядро висловлювання і його тема-рематичну структуру; студент безпомилково встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту, називає відповідні риси стилю та ознаки конкретного жанру з прикладами та поясненнями, проводить паралелі із суміжними жанрами або стилями та обґрунтовує своє рішення; студент здійснює власне перекладацький аналіз тексту, визначає природу регулятивної дії тексту оригіналу та відповідну функціональну роль тексту перекладу і структурно-семантичні перетворення

(трансформації), які її (не) забезпечують, вільно класифікує трансформації та визначає їх об'єктивну або суб'єктивну природу, здійснює аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонової та культурно-зумовленої інформації, вказує на лакуни сприйняття тексту оригіналу, як гіпотетичні, так і реальні; називає нерозв'язані перекладачем проблеми (якщо такі є), дає оцінку як розв'язаним проблемам та рішенням, так і обраній стратегії і тактиці перекладу, пропонує у разі необхідності власні рішення та пояснює їх. Висловлювання студента чіткі, логічні, послідовні, повністю відповідають чинним орфографічним, граматичним та стилістичним нормам, є *взірцевими*. Студент демонструє *повне* розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, виявляє *повне* розуміння окреслених проблем із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, вміє показати вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем у *повній мірі*. Студент виявляє *додаткові знання*. Студент наводить коректні приклади відповідно до теми у *повній мірі*, ці приклади характеризуються *всебічністю, вичерпністю, виявляють володіння студентом додаткових знань*.

50 балів – Студент визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту, його дійсничні параметри, цільову аудиторію, наявність, екстралінгвальних та невербальних чинників, які впливають на сприйняття відповідного тексту реципієнтом; встановлює структурно-семантичні зв'язки, наводить ознаки його когезії та засоби забезпечення когерентності, встановлює семантичне ядро висловлювання і його тема-рематичну структуру; студент встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту, називає відповідні риси стилю та ознаки конкретного жанру з прикладами та поясненнями, проводить паралелі із суміжними жанрами або стилями та обґрунтовує своє рішення; студент здійснює власне перекладацький аналіз тексту, визначає природу регулятивної дії тексту оригіналу та відповідну функціональну роль тексту перекладу і структурно-семантичні перетворення (трансформації), які її (не) забезпечують, класифікує трансформації та визначає їх об'єктивну або суб'єктивну природу, здійснює аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонової та культурно-зумовленої інформації, вказує на лакуни сприйняття тексту оригіналу; дає оцінку розв'язаним проблемам та рішенням, обраній стратегії і тактиці перекладу, пропонує у разі необхідності власні рішення та пояснює їх. Висловлювання студента чіткі, логічні, послідовні, повністю відповідають чинним орфографічним, граматичним та стилістичним нормам. Студент демонструє *повне* розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, виявляє *повне* розуміння окреслених проблем із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, вміє показати вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем у *повній мірі*. Студент наводить коректні приклади відповідно до теми у *повній мірі*.

40 балів – Студент із незначними помилками визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту, його дійсничні параметри, цільову аудиторію,

наявність, екстралінгвальних та невербальних чинників, які впливають на сприйняття відповідного тексту реципієнтом; встановлює структурно-семантичні зв'язки, наводить ознаки його когезії та засоби забезпечення когерентності, встановлює семантичне ядро висловлювання і його тема-рематичну структуру; студент із незначними помилками встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту, називає відповідні риси стилю та ознаки конкретного жанру з прикладами та поясненнями і обґрунтовує своє рішення; студент із незначними помилками здійснює власне перекладацький аналіз тексту, визначає природу регулятивної дії тексту оригіналу та відповідну функціональну роль тексту перекладу і структурно-семантичні перетворення (трансформації), які її (не) забезпечують, класифікує трансформації та визначає їх об'єктивну або суб'єктивну природу, здійснює аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонові та культурно-зумовленої інформації, *із допомогою додаткових запитань* указує на лакуни сприйняття тексту оригіналу; дає оцінку розв'язаним проблемам та рішенням, обраній стратегії і тактиці перекладу, пропонує у разі необхідності власні рішення та пояснює їх. Висловлювання студента чіткі, логічні, послідовні, *допускають* незначні відхилення від чинних орфографічних, граматичних та стилістичних норм. Студент демонструє розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, виявляє розуміння окреслених проблем із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, вміє показати вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем. Студент наводить коректні приклади відповідно до теми.

30 балів – Студент із помилками визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту; встановлює структурно-семантичні зв'язки, наводить деякі ознаки його когезії, встановлює семантичне ядро висловлювання; студент із помилками встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту; студент здійснює власне перекладацький аналіз тексту, визначає функціональну роль тексту перекладу і структурно-семантичні перетворення (трансформації), які її (не) забезпечують, класифікує трансформації, здійснює аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонові та культурно-зумовленої інформації, вказує на лакуни сприйняття тексту оригіналу; називає проблеми перекладу (якщо такі є), дає поверхневу оцінку розв'язаним проблемам, пропонує власні рішення та пояснює їх. Висловлювання студента чіткі, логічні, послідовні, *частково* відповідають чинним орфографічним, граматичним та стилістичним нормам. У цілому студент демонструє розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, але не може потрактувати окреслені проблеми із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, не вміє показати вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем *у повній мірі. Студент не виявляє додаткові знання.* Студент наводить переважно коректні приклади відповідно до теми, *ці приклади характеризуються пересічністю, банальністю, позбавлені самостійно засвоєного матеріалу, а є повною калькою лекційного чи іншого аудиторного матеріалу.*

20 балів – Студент визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту зі значними помилками; разом із правильними встановлює хибні структурно-семантичні зв'язки; із помилками встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту; студент здійснює власне перекладацький аналіз тексту та його регулятивної дії, здатний назвати інколи помилково, але системно структурно-семантичні перетворення (трансформації), класифікує трансформації з деякими помилками, здійснює поверхневий аналіз перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонові та культурно-зумовленої інформації, дає неточну оцінку як розв'язаним проблемам та рішенням, так і обраній стратегії і тактиці перекладу, пропонує власні рішення, але не може їх обґрунтувати. Студент демонструє *епізодичне* розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, виявляє *вади* розуміння окреслених проблем із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, показує вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем у *неповній мірі*. Студент не виявляє *додаткові знання*. Студент наводить некоректні приклади.

10 балів – Студент не визначає комунікативно-прагматичні характеристики аналізованого тексту; помилково встановлює структурно-семантичні зв'язки; помилково встановлює жанрово-стилістичну приналежність тексту; студент здійснює елементи власне перекладацького аналізу тексту та його регулятивної дії, здатний назвати деякі структурно-семантичні перетворення (трансформації), помилково класифікує трансформації, здійснює елементи аналізу перекладу окремих груп лексики включно з власними назвами, відтворення фонові та культурно-зумовленої інформації, дає помилкову оцінку як розв'язаним проблемам та рішенням, так і обраній стратегії і тактиці перекладу, не здатний запропонувати в разі необхідності власні рішення та пояснити їх. Висловлювання студента нечіткі і непослідовні, *частково* відповідають чинним орфографічним, граматичним та стилістичним нормам. Студент демонструє *вкрай епізодичне* розуміння і володіння фаховим термінологічним апаратом, виявляє *часткове* розуміння окреслених проблем із погляду теорії перекладу і їх взаємозв'язків із суміжними темами, показує вплив відповідних теоретичних положень конкретних моделей перекладу на здійснення практичної діяльності перекладачем у *неповній мірі*. Студент не виявляє *додаткові знання*. Студент наводить некоректні приклади.

При здійсненні оцінювання студента викладач відштовхується від ознак його відповіді за наведеними вище критеріями. Окрема помилка у відповіді студента при загальній відповідності одній із вище означених характеристик тягне за собою зняття одного бала, що є стандартним кроком. Наприклад, відповідність відповіді студента критеріям її оцінювання на 50 балів і чотири негрубі помилки в підсумку дають 46 балів тощо.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового державного контролю

Показник успішності студента (в балах)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Студент блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, виявляє методичну досконалість. Відповідь повна, логічно обґрунтована, правильно використані наукові терміни. Відмінне виконання з незначною кількістю помилок. Студент відзначається високим (творчим) рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, відповідь обґрунтована, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином	Відмінно
82 – 89	B	Вище середніх стандартів, але з деякими помилками. Студент володіє основними теоретичними знаннями та практичними навичками, понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, але припущено незначні неточності в розрахунках або оформленні	Добре
74 – 81	C	В цілому змістовна і правильна відповідь з певною кількістю значних помилок. Знання студента є достатніми, він виявляє здатність встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами, робити висновки та узагальнення, застосовувати вивчений матеріал для розв'язання практичних завдань. Письмові завдання виконані повністю, однак допущено низку неточностей в розрахунках або оформленні.	Добре
64 – 73	D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків. Необхідні практичні навички роботи із вивченим матеріалом сформовано на базовому рівні. Студент в цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії і факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. Виявляє середній рівень компетентності. Письмові завдання виконані в основному, з деякими фактичними та змістовними помилками.	Задовільно

60 – 63	E	Відповідає мінімальним критеріям. Студент виявив поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Письмові завдання виконані з рядом фактичних і теоретичних помилок.	Задовільно
1 – 59	FX	Відзначається низьким рівнем компетентності. Студент не володіє основними знаннями екзаменаційних дисциплін, не знає фактичного матеріалу, не володіє поняттєво-термінологічним апаратом професійно-орієнтованих дисциплін. Необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену. Письмові завдання виконані частково, з грубими фактичними та теоретичними помилками.	Незадовільно

Основна література з перекладознавчих дисциплін Перекладацький аналіз тексту

1. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 224 с.
2. Єфімов Л.П. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посiбник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
3. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Київ: Вища школа, 2015. – 174 с.
5. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. – Навчальний пос. для студентів старших курсів факультетів англійської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.
6. Максимов С. Є., Радченко Т. О. Перекладацький аналіз тексту (англійська та українська мови). Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2001. – 105 с.
7. Нестеренко Н. М. A Course in Interpreting and Translation. Пос. для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
8. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови. Підручник. — К.: Либiдь, 1993. (відкритий доступ – бібліотека КДПУ, Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/252131/>)
9. Galperin I.R. Stylistics. – Moscow: Vyssaja Skola. 1981. (відкритий доступ –бібліотека КДПУ)
10. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics: A manual. – Vinnytsia: Nova knyga.2000. (індивідуальний доступ – ауд 314)
11. Verdonk P. Stylistics. – Oxford University Press. 2003(індивідуальний доступ – ауд 704)
12. Widdowson H. Practical Stylistics: An Approach to Poetry. – Oxford University Press.2002. (індивідуальний доступ – ауд. 314)
13. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна грамати́ка української та англійської мов / Ю. О. Жлуктенко. – К. : Радянська школа, 1960. – С. 120–156.
14. Карамишева І.Д. Контрастивна грамати́ка англійської та української мов: Навч. посiбник. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. — 300 с.
15. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. – К., Вища школа, 2000.
16. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства: Підручник. — К.: Академія, 2006. — 424 с.

17. Крилова Т.В. Граматика англійської та української мов: конспект лекцій/ А.Г Гудманян, Т.В.Крилова. –К.: Вид-во Нац.авіац.ун-ту»НАУ-друк», 2009. – 64 с.
18. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов: навч. посібник / А. Е. Левицький. – К. : Освіта України, 2007. – 154 с.
19. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти / За ред. В.К.Шпака. – К.: Либідь, 2005.
20. Korunets' I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages). — Вінниця: Нова книга, 2003. — 464 с.

Теорія перекладу

1. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: NewBook, 2015.
2. Теренова С. І. Вступ до перекладознавства. – Київ, 2002.
3. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія / за заг. ред. С. М. Амеліної. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 470 с.
4. Асоянц П.Г. Автоматизовані технології науково-технічного перекладу: Навч. посіб. для дистанційного навчання /За наук. ред. проф. С.О.Воронова.— К.: Університет «Україна», 2007.- 360 с.
5. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
6. Марчук Ю. Н. Модели перевода : учеб. пособие для учреждений высш. проф. образования / Ю. Н. Марчук. - М.: Издательский центр "Академия, 2010 - 176 с.
7. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахового тексту: [монографія] / Алла Леонідівна Міщенко. – В.: Нова книга, 2013. – 448 с
8. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь. – М.: Флинта: Наука, 2006. – 319 с.
9. Одрехівська І. М. Модель критики перекладу в рамках перекладознавчої концепції професора В. Коптілова / І. М. Одрехівська // Іноземна філологія. - 2013. - Вип. 125. - С. 123-129.
10. Основи теорії редагування перекладів конспект лекцій / Укладач: Ребрій О. В. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.
11. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. – Полтава: Довкілля К, 2008. – 712 с.
12. Селіванова Олена. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
13. Теорія і практика перекладу [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2013. - 294 назви.
14. Assessment issues in language translation and interpreting / Dina Tsagari, Roelof van Deemter (eds.). - Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2013. - 197 p.
15. Dimitrova, Birgitta Englund. Expertise and Explicitation in the Translation Process / Birgitta Englund Dimitrova. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2005. – 295 p.
16. New Directions in Empirical Translation Process Research. Exploring the CRITT TPR-DB / ed. by Michael Carl, Srinivas Bangalore,
17. Moritz Schaeffer. - New York, NY: Springer, 2016. - 315 p.
18. Quality aspects in institutional translation (Translation and Multilingual Natural Language Processing 8) / Tomáš Svoboda, Łucja Biel & Krzysztof Łoboda (eds.). - Berlin: Language Science Press, 2017. – 179.
19. Reiss, Katharina. [GrundlegungeinerallgemeinenTranslationstheorie. English] Towards a general theory of translational action :skopos theory explained / Katharina Reiss and Hans J. Vermeer ; Translated from the German by Christiane Nord ; English reviewed by Marina Dudenhöfer. – Albingtom: Routledge, 2013. – 221 p.
20. Routledge Encyclopedia of translation studies / ed. by Mona Baker and Gabriela Saldanha. – 2nd ed. – Albingtom: Routledge, 2009. – 659 p.
21. Samuelsson-Brown, Geoffrey. Managing Translation Services/Geoffrey Samuelsson-Brown. – Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd., 2006. - 162 p.

22. Spence, Robert. A functional approach to translation studies: new systemic linguistic challenges in empirically informed didactics / vorgelegt von Robert Spence. – Berlin: Dissertation.de, 2004. – viii, 286 p. : ill. ; 21 cm.
23. The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies / Edited by Claudia V. Angelelli. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014. – 140 p.
24. Translation Research and Interpreting Research: Traditions, Gaps and Synergies/Edited by Christina Schäffner. – Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd. 2004. – 127 p.
25. Wilks, Yorick. Machine Translation. Its Scope and Limits. – New York, NY: Springer, 2009. – 252 p.

Робоча програма комплексного державного екзамену для студентів спеціальності 035
Філологія

Спеціалізація: 035.10 Прикладна лінгвістика

освітньо-професійна програма: Прикладна лінгвістика(англійська мова і Германські мови
та літератури (переклад англійська мова включно))

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки.

Програма державного екзамену з аспектного перекладу і прикладної лінгвістики
(для студентів денної форми навчання) / Упорядник: доцент Ярова Л.О., доцент Резіна
О.В.– Кропивницький, 2024. – 25 с.

Програма містить пояснювальну записку, вимоги до студентів на державному
екзаміні, структуру і зміст державного екзамену, критерії оцінювання державного
екзаміну, основні положення теорії та практики мови та перекладу, перелік теоретичних і
практичних питань, які виносяться на комплексний державний екзамен, а також список
літератури для підготовки до комплексного державного екзамену.

Пояснювальна записка

Атестація здобувачів вищої освіти бакалаврів за спеціальністю 035.10 Прикладна лінгвістика здійснюється в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка на 2023-2024 навчальний рік, затвердженого вченою радою університету (протокол № 1 від 28.08.2023 р.), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, затвердженого вченою радою університету (протокол № 2 від 31.08.2020 р.; зі змінами (протокол № 10 від 07.02.2022 р.); зі змінами, протокол № 6 від 28.11.2022 р.), Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, схваленого вченою радою університету (протокол № 2 від 30.09.2019 р., протокол № 3 від 28.10.2020 р., протокол № 10 від 07.02.2022 р., протокол № 6 від 28.11.2022 р.). Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та відповідних освітніх програм за певною спеціальністю та вирішення питань щодо присвоєння випускникам відповідного ступеня вищої освіти, відповідної кваліфікації та видача диплома. Атестація здобувачів вищої освіти – це обов'язковий підсумковий етап навчання студентів за кожним освітнім рівнем. До атестації допускаються студенти після завершення теоретичної і практичної частини навчання, які повністю засвоїли зміст навчального матеріалу, передбаченого освітньою програмою за спеціальністю та відповідним освітнім рівнем, і виконали всі вимоги навчального плану та освітньої програми

Державна атестація студентів спеціальності 035 Філологія 035.10 Прикладна лінгвістика (англійська мова) з аспектного перекладу і прикладної лінгвістики є підсумковою формою перевірки і оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів освітнього рівня «Бакалавр». Для проведення державних екзаменів організується державна екзаменаційна комісія у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

До складання державного іспиту з аспектного перекладу і прикладної лінгвістики допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану та програм з наступних аспектів курсу теорії та практики перекладу: «Теорія перекладу», «Контрастивна граматики», «Контрастивна лексикологія», «Контрастивна стилістика», «Практичний курс перекладу з першої іноземної мови», «Переклад науково-технічної літератури», «Усний послідовний переклад», «Практичний курс першої іноземної мови».

Основна та додаткова література, яка рекомендується для вивчення цих курсів, наведена у відповідних робочих програмах.

Програма державного іспиту аспектного перекладу і прикладної лінгвістики розрахована на студентів, які вчаться за денною формою навчання зі спеціальності “перекладач-референт”. Державний екзамен з аспектного перекладу передбачає перевірку і оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої та перекладацької компетенції студентів, наявності у них знань основ теорії перекладу та вмінь реалізувати ці знання у перекладі писемного тексту та у усному двосторонньому перекладі, що складає основу майбутньої професійної діяльності студентів.

На державному екзамені студенти повинні продемонструвати вільне володіння навичками перекладу тексту з іноземної мови рідною (усний переклад тексту з аркуша загальним обсягом біля 2000 знаків) та усного перекладу аудіотексту (5 хвилин звучання)

з іноземної на рідну мову на базі лексичного запасу та тематики, які передбачені програмними вимогами (біля 5500 лексичних одиниць), вільне володіння першою іноземною мовою в її усній та письмовій формах на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 5500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності.

Студенти спеціальності «Прикладна лінгвістика» повинні володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами першої іноземної та рідної мов, вміння правильно реалізувати ці норми в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях, володіти практичними знаннями, навичками та вміннями, необхідними для роботи перекладача писемних текстів або усного перекладача-тлумача, який здійснює двосторонній послідовний переклад.

Головною вимогою державного іспиту до рівня теоретичної підготовки студентів є володіння ними сукупністю сучасних наукових підходів щодо функціонування мови та здійснення перекладу. Відповідь студента з теоретичних аспектів перекладу та з теорії іноземної мови (порівняльної типології, практики перекладу) повинна підтвердити достатньо повне знання студентом сучасного стану науки про мову, перекладознавства, загальної проблематики мовознавства, яка має відношення до процесу перекладу, а також історичних аспектів розвитку перекладознавства в Україні та її межами. Студент повинен повністю розкрити зміст запропонованого питання, показати своє вміння визначати, систематизувати та тлумачити відповідні мовні явища, які впливають на процес перекладу та навести відповідні приклади, встановити взаємозв'язок мовних та мовленнєвих одиниць під час аналізу конкретного матеріалу.

Структура екзаменаційного білету:

1, 2. Перше і друге питання – теоретичне питання з однієї з загальних або прикладних перекладознавчих дисциплін та прикладної лінгвістики. Розкриття питання передбачає змістовну, логічну, чітку, зв'язну, виразну відповідь студента на теоретичне питання, вміння показати смислові, структурні, загальні та відмінні особливості перекладацьких явищ, ілюстрацію своєї відповіді прикладами. Відповідь має продемонструвати вільне володіння іноземною мовою, а також здатність та готовність студента реалізовувати отримані знання з практики перекладу у своїй практичній діяльності.

3. Третє питання – переклад з листка з іноземної мови рідною. Обсяг уривку 4-5 тис. знаків. Презентація комунікативної ситуації на основі запропонованої теми. Студент повинен представити запропоновану проблему логічно, підтверджувати і резюмувати, виражати свої думки вільно і спонтанно, висвітлити важливі моменти проблеми.

4. Четверте питання (практичне) – усний послідовний переклад фонограми тексту іноземною мовою на українську (загальним обсягом біля 5 хвилин звучання).

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

Вимоги до відповіді на теоретичне питання з англійської мови

Розкриття питання з теорії мови передбачає вміння дати логічну, чітку, зв'язну відповідь студента на теоретичне питання, керуючись пунктами плану, який передусе відповіді на питання, дати релевантні дефініції лінгвістичних понять їх функції, зазначити прізвища науковців і лінгвістичні школи, що займалися проблемою, яка розглядається, проаналізувати смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, зробити висновки,

проілюструвати теоретичні положення прикладами. Викладаючи теоретичні положення, студент має граматично і фонетично правильно оформлювати висловлення.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КОМПЛЕКСНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН

- 1) Asyndetic substantival clusters translation issues.
- 2) Artefact and mentafact texts. Notion of the functional style.
- 3) Articles translation issues. Classification of the ways to translate articles. Definite and indefinite articles translation issues.
- 4) Central and marginal sentences in the text, their function in the text.
- 5) Cohesion and the organization of the text: three approaches of its rendering in translation.
- 6) Deixis and communicative-pragmatic analysis of the text.
- 7) Groups of lexis in the publicistics style and the problem of their translation.
- 8) Lexical, semantic, stylistic, and structural analysis of the source text as a stage in translation process.
- 9) Main expressive means and stylistics devices which are used in the publicistic style.
- 10) Main features of the publicistic style.
- 11) Means of modality rendering in the source language. The problem of the lexical and grammatical modality in the target language. Approaches to translate various modal verbs groups.
- 12) Nationally biased lexis. Classification of the nationally biased lexis units. The approaches to render nationally biased lexis units.
- 13) Official style: grammatical and lexical features.
- 14) Overview of lexical and grammatical problems of translation. Differential features of the source and target languages grammar as the reason of such problems.
- 15) Post-translation analysis of the text and its components.
- 16) Practical problems of idioms translation. Idioms classification and ways of idioms translation.
- 17) Repetition as means of lexical and grammatical cohesion in the text. Main types of repetition links.
- 18) Semantic aspects of translation. Units of translation.
- 19) Special scientific and technical terms and the problem of their translation.
- 20) The language of texts of science and technology.
- 21) Transformations in translation. Transformations classification. Objectively required and subjectively introduced transformations.
- 22) Translation of Gerunds and Gerundial constructions.
- 23) Translation of Participles and Participial constructions.
- 24) Types of text cohesion.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ З ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ ЛІНГВІСТІВ

1. Двійкове кодування повідомлень. Набір символів у комп'ютері. Кодування символів. Таблиці кодування ASCII та Unicode.
1. Засоби створення програм. Поняття мови програмування. Середовище програмування та його складові.
2. Поняття рядка в програмуванні. Оператори та функції опрацювання рядків. Порівняння рядків. Методи опрацювання рядків. Приклади.
3. Поняття рядка в програмуванні. Методи опрацювання рядків. Приклади.

4. Поняття словника як структури даних. Оператори та функції опрацювання словників. Методи опрацювання словників. Приклади.
5. Поняття частотного словника, його особливості та можливості використання. Основні етапи розробки комп'ютерних частотних словників: нормалізація тексту, видалення стоп-слів, створення та сортування елементів словника.
6. Кодування та шифрування текстових даних. Алгоритм шифрування ROT13. Комп'ютерна програма шифрування тексту за алгоритмом ROT13.
7. Поняття текстового файла як об'єкта комп'ютерної програми. Основні етапи опрацювання файлів. Приклади створення та опрацювання текстових файлів.
8. Мова HTML, її призначення. Структура HTML-документа. Організація вмісту HTML-документа. Розмітка та стильове оформлення тексту.
9. Створення та стильове оформлення гіперпосилань. Абсолютна і відносна адресація. Використання графіки на веб-сторінках.
10. Мова CSS, її призначення, структура правила CSS. Блокова модель та її реалізація.
11. Макет веб-сторінки, способи його реалізації. Технологія Flexbox та її реалізація.

ОРІЄНТОВНИЙ ЗРАЗОК ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ З ІНФОРМАТИКИ НА ДЕРЖАВНОМУ ІСПИТІ

Поняття текстового файла як об'єкта комп'ютерної програми. Режими відкриття файлів. Алгоритм опрацювання файла

Використання файлів у комп'ютерних програмах надає можливість постійного зберігання даних. Перевагами використання файлів є:

- тривале зберігання даних;
- можливість копіювання та передавання файлів;
- великі обсяги даних, що опрацьовуються;
- один файл може бути опрацьований різними програмами в різний час.

Текстовий файл – це набір символів на зовнішньому носіїві, що має ім'я і який операційна система опрацьовує як єдине ціле. Текстовий файл містить символи або рядки та не містить будь-які структуровані метадані (таблиці, схеми, малюнки тощо).

Створення текстового файла можна здійснити в редакторі Блокнот:

Africa

Europe

Asia

North America

South America

Australia (or Oceania)

Antarctica

Збережемо файл під іменем *continents.txt*. Бажано зберігати текстовий файл та Python-програму, що його опрацьовує, в одній папці.

Для опрацювання текстового файла *continents.txt* створимо програмний файл у редакторі Python з іменем *file_processing.py*.

Для відкриття файла використовується вбудована функція `open()`:

`open(filename, mode)` – повертає файловий об'єкт, де

`filename` – ім'я файлу, що опрацьовується;

`mode` – режим відкриття файлу:

'r' – відкритий для читання;

'w' – відкритий для запису; якщо параметр пов'язується з іменем неіснуючого файла, то файл з таким іменем буде створений; якщо параметр використовується для відкриття наявного файла, то вміст цього файла буде видалено та створено новий порожній файл;

'a' – відкритий для дозапису, дані додаються в кінець файла;

'r+' – відкритий для читання і запису одночасно.

У програмі *file_processing.py* відкриємо файл *continents.txt* для читання і збережемо файловий об'єкт у змінній *f*:

```
f = open('continents.txt', 'r')
```

Якщо відкриття файла є успішним, то він стає об'єктом Python-програми:

Для читання даних із файла використовується метод `read()`.

`read()` – повертає рядок, який включає вміст усього файла:

```
mainlands = f.read()
```

```
print(mainlands)
```

Результат:

Africa

Europe

Asia

North America

South America

Australia (or Oceania)

Antarctica

Для запису до файла використовується метод `write()`.

`write(s)` – записує рядок *s* до файла.

Напишемо програмний код, у результаті роботи якого буде створено текстовий файл, що спочатку містить заголовок «*The 7 continents model*», а далі перелік континентів. Для зберігання заголовку використаємо змінну *title*, перелік континентів візьмемо з файла *continents.txt*. Файлу-результату дамо ім'я *continents_with_title.txt*:

```
# відкриття файла для читання
```

```
f = open('continents.txt', 'r')
```

```
# відкриття файла для запису
```

```
g = open('continents_with_title.txt', 'w')
```

```
# ініціалізація заголовку
```

```
title = 'The 7 continents model\n'
```

```
# зчитування даних з файла
```

```
mainlands = f.read()
```

```
# запис до файла заголовка та переліку континентів,
```

```
# який міститься у змінній mainlands
```

```
g.write(title)
```

```
g.write(mainlands)
```

У результаті роботи наведеного програмного коду буде створено файл *continents_with_title.txt*. Але дані до нього не будуть записані. Щоб це відбулося, необхідно закрити файл.

Закриття файла завершує зв'язок між файловою змінною і файлом на диску, вивільняє пов'язані з ним ресурси, записує дані на диск, надає доступ до файла іншим програмам.

Для закриття файла використовується метод `close()`:

`close()` – закриває файл після опрацювання.

До попереднього програмного коду допишемо такі рядки:

```
# закриття файлів
```

```
f.close()
```

```
g.close()
```

```
# повідомлення для користувача
print('The program is completed. Check the file')
Файл continents_with_title.txt створений і містить такі дані:
The 7 continents model
Africa
Europe
Asia
North America
South America
Australia (or Oceania)
Antarctica
```

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА НА ПИТАННЯ З ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ ЛІНГВІСТІВ
(максимальна кількість 20 балів)

18 – 20 балів ставиться, якщо випускник має повні і міцні знання в обсязі питань, що виносяться на державну атестацію. Знає принципи функціонування комп'ютера; принцип двійкового кодування повідомлень; принципи створення веб-додатків. Досконало володіє технікою розв'язування задач опрацювання текстових даних з використанням інтегрованого середовища програмування, може вказати декілька способів розв'язування однієї задачі.

15 – 17 балів ставиться студенту, коли він добре опанував теоретичний матеріал, має добре сформовані практичні навички. Вміє застосовувати набуті знання та вміння при розв'язуванні задач, але не може вказати декілька способів розв'язування однієї задачі.

12 – 14 балів ставиться у випадку, коли теоретичний курс засвоєний майже повністю, відповіді на питання логічні, хоч і мають неточності. Практичні навички сформовані в цілому достатньо. Помилки у теоретичних відповідях та при розв'язуванні задач студент усуває самостійно.

9 – 11 балів ставиться, коли теоретичний матеріал засвоєний частково, при відповіді на теоретичне питання та розв'язуванні задачі допускаються неточності або помилки, які студент може усунути частково самостійно, частково після зауважень.

6 – 8 балів ставиться, коли теоретичний матеріал засвоєний поверхово, практичні навички сформовані не повністю, при розв'язуванні типових задач допускаються помилки, які усуваються після зауважень.

3 – 5 балів - ставиться, якщо теоретичні і практичні знання засвоєні фрагментарно, при відповіді на теоретичне питання та розв'язуванні задачі допускаються суттєві помилки, які не можуть бути усунені і після зауважень.

0 – 2 бали ставиться, якщо необхідні теоретичні знання і практичні навички не сформовані, відповіді на додаткові запитання неправильні.

Вимоги до усного висловлення (розмовної теми) з англійської мови

Розкриття усної теми передбачає вміння дати логічну, чітку, зв'язну відповідь студента на запропоновану ситуацію, керуючись пунктами плану, який передує відповіді на питання. Під час говоріння (5 хв), студент має граматично і фонетично правильно

оформлювати висловлення, повністю розкрити тему, логічно, підтверджувати і резюмувати, виражати свої думки вільно і спонтанно, висвітлити важливі моменти проблеми.

Студент також повинен продемонструвати вміння ініціативного діалогічного мовлення, обговорюючи комунікативну проблему, запропоновану членами екзаменаційної комісії.

ПЕРЕЛІК УСНИХ ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН

1. The system of higher education in Ukraine/English-speaking countries (a country of the student's choice):

- types of institutions of higher learning;
- curricula, syllabuses, courses, tests and exams; student life.

2. The profession of an interpreter:

- qualities and skills required for interpreting;
- the profession of my choice

3. Personal identification/Biography:

- curriculum vitae; - appearance and character;
- values and achievements, likes and dislikes.

4. Public services in people's everyday life:

- shops and shopping; - banking.

6. Food and eating habits:

- guidelines for healthy eating;
- Ukrainian /British/American national cuisine;
- eating out in Ukraine/English-speaking countries (a country of the student's choice).

7. Homes and housing:

- living conditions in Ukraine/English-speaking countries (a country of the student's choice);

- inside the house, furnishing;
- utilities; household chores.

8. Adult lifestyle options. Marriage and family life:

- kinds of families in Ukraine/English –speaking countries(a country of the student's choice);
- family and society; current views on marriage and other adult lifestyles;
- family and bringing up children; a generation gap.

9. Health protection and promoting healthy lifestyles:

- a question of man's health in contemporary world;
- typical health problems and their treatment; keeping fit;
- the system of health protection in Ukraine/ English – speaking countries(a country of the student's choice).

10. Sport and active lifestyles in contemporary world:

- the role of sport in society;
- major spectator kinds of sport in Ukraine/English-speaking countries (a country of the student's choice);
- the Olympic games, world/European championships, the magic of sports games, sports fans.

11. Young people and society:

- youth as an important age group and its revealing features;
- youth and their families; youth problems.

12. In the city:

- advantages and disadvantages of urban life;
- facilities, transportation ; - sightseeing; - your native town/village.

13. A country profile (Ukraine/ an English-speaking country (a country of the student's choice):

- geography, physical background;
- major cities of Ukraine/ English-speaking countries (a country of the student's choice);
- the capital city, its major sights;

14. Travelling and transportation:

- the role of travelling in contemporary world;
- ways of transportation, their advantages and disadvantages;
- your favorite kind of travelling.

15. Music/painting in the life of people:

- classical and contemporary music/ schools of painting;
- well-known composers/ painters;
- your favorite kind of music/painting,

16. Cinema art:

- major cinema genres, history; - Ukrainian/American/British cinema;
- famous films, directors, actors;
- your favorite film/actor.

17. Nature protection and conservation:

- environmental problems and solutions; environmental protection in Ukraine/the UK/the USA;
- environmental organizations.

18. Mass media in Ukraine/the USA/the UK:

- the role and functions of mass media;
- the Ukrainian/the British/the American press/TV.

19. Life in high-tech society:

- science and technology in contemporary world;
- computers and the Internet; advantages and disadvantages of the Information Age.

20. The state system of Ukraine/the USA/the UK:

- the government; major political parties; the symbols of statehood.

21. Man and law:

- the constitutional rights and duties; - criminal offences and law enforcement;

- the judicial system of Ukraine/the USA/the UK; -court and trial.

22. The Ukrainian/British/American character:

- national traits; - national and ethnic stereotypes and ways of eliminating them.

23. English as the world language:

- English as a polyethnic language, its major national variants and their linguistic and cultural distinctions;
- social shapes of English; English as a foreign language;
- the future of English.

Вимоги до усного послідовного перекладу аудіотексту з іноземної мови рідною

Під час усного послідовного перекладу аудіотексту англійською мовою українською (загальним обсягом біля 5 хвилин звучання) студент має продемонструвати розуміння змісту тексту в повному обсязі, що дозволяє йому як найточніше передати зміст тексту при перекладі, адекватний усний послідовний переклад аудіотексту з тематики, що вивчалася протягом курсу, при перекладі студент застосовує знання перекладацьких трансформацій на практиці, що сприяє адекватності перекладу, передати текст з повним збереженням інформації тексту оригіналу для якомога повного розкриття змісту та ідей іншомовного тексту рідною мовою

Вимоги до перекладу з аркуша тексту з іноземної мови українською

Студент демонструє міцні практичні навички роботи з текстами різних функціональних стилів: розуміє зміст тексту в повному обсязі, що дозволяє йому як найточніше передати зміст тексту при перекладі, передає текст з повним збереженням інформації тексту оригіналу, намагається передати найменші дрібниці для якомога повного розкриття змісту та ідей іншомовного тексту рідною мовою, студенті демонструє адекватний усний переклад з аркуша з тематики, що вивчалася протягом 1-4 курсу без допущення помилок, з дотриманням стилістичних особливостей тексту, застосовує знання перекладацьких трансформацій на практиці, мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Загальна кількість балів, яку студент може отримати на екзамені з аспектного перекладу, - 100 балів, які розподіляються наступним чином:

10 балів – теоретичне питання з практики перекладу;

20 балів – теоретичне питання та практичне завдання з прикладної лінгвістики ;

15 балів – розмовна тема;

25 балів – усний послідовний переклад з іноземної мови рідною;

30 балів – переклад з аркуша з рідної мови іноземною.

ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА З ТЕОРЕТИЧНОГО ПИТАННЯ

(максимальна кількість за теоретичні питання з аспектного перекладу 10 балів)

Під час відповіді на теоретичне питання студент може набрати 10 балів. При виставленні оцінки за усний екзамен враховуються такі характеристики відповіді:

Організація мовлення та форма викладу промови (максимум 5 балів): звернення доповідача до аудиторії, висвітлення плану доповіді, дотримання структури доповіді відповідно до зазначеного плану, логічність, зв'язність мовлення, уміння збалансувати час для розкриття всіх пунктів доповіді, вільність, логічність, послідовність викладу комунікату; вміння сформулювати тезу, аргументованість (наведення прикладів, кількісних даних, цитат) обґрунтувати її й зробити висновок;

Мовна грамотність та рівень знань основних положень та понять з аспектного перекладу (максимум 5 балів): комунікативна, лінгвістична, перекладацька, соціолінгвокультурознавча компетенція студента, яка засвідчується компетентним використанням вимовної, лексичної та граматичних норм сучасної англійської мови, змістовність та ґрунтовність всіх відповідей студента на питання екзаменаційного білету; вміння пояснити шляхи застосування теоретичних знань у професійній діяльності.

**Організація мовлення та форма викладу комунікативної ситуації :
(максимум 5 балів):**

5 балів: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, висвітлює план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), надалі студент дотримується зазначеного плану, при цьому всі вини побудовані логічно, є плавні «переходи» від одного блоку доповіді до іншого, крім того студент вміє правильно розподілити час на висвітлення основних пунктів, студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу та аргументувати її, підтвердити чи заперечити щось наведенням прикладів, цитат, в кінці студент обов'язково підводить підсумок, робить висновок.

4 бали: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, але студент не висвітлює плану відповіді, не зважаючи на це, відповідь має логічну структуру, основні пункти доповіді пов'язані між собою логічно, раціонально розподіляє час на висвітлення основних понять, студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу, але йому дещо бракує аргументів для обґрунтування її (недостатньо прикладів чи цитат), в кінці студент підводить підсумок.

3 бали: під час відповіді доповідач називає тему своєї доповіді, але не висвітлює план своєї доповіді, під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді, між деякими блоками відповіді відсутній зв'язок, студент не вміє раціонально розподілити час на висвітлення всіх пунктів питання, тому деякі важливі аспекти залишаються поза увагою, або висвітлені поверхнево за браком часу, студент висловлює свою думку, але йому бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, студент вміє сформулювати тезу, але не може аргументувати її, обґрунтування основних положень скупі, загального повного висновку студент також зробити не може.

2 бали: під час відповіді доповідач не називає тему своєї доповіді та план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді (студент може «перескакувати» від одного поняття до іншого), студентові дуже важко висловитися з

певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади можуть суперечити заявленій тезі, або взагалі відсутні, студент намагається зробити висновок.

1 бал: під час відповіді доповідач може назвати тему своєї доповіді, але під час відповіді повністю відсутня логічність у побудові відповіді, час на висвітлення основних пунктів теж нераціонально розподілено, студентові дуже важко висловитися з певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади відсутні, підсумувати сказати студентові не вдається.

0 балів: не дотримано жодного аспекту цього пункту.

Мовна грамотність та рівень знань основних положень та понять аспектного перекладу :
(максимум 5 балів):

5 балів: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом не було допущено фонетичних, лексичних та граматичних помилок, студент демонструє системні, повні, ґрунтовні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм курсів з перекладацьких дисциплін; логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії, керуючись пунктами плану, який передує в доповіді на питання, дає релевантні дефініції перекладацьких понять, зазначає прізвища науковців, перекладацькі школи, що займалися проблемою, яка розглядається, самостійно аналізує смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, робить правильні висновки, ілюструє теоретичні положення прикладами.

4 бали: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом допущено 1-2 незначні фонетичні, лексичні та граматичні помилки, студент демонструє системні, ґрунтовні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм курсу з перекладацьких дисциплін; логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії згідно з планом, дає релевантні дефініції лінгвістичних понять, їх функцій, проте допускаються незначні неточності, як студент вільно усуває, відповідаючи на зауваження члена екзаменаційної комісії, зазначає прізвища науковців, перекладацькі школи, що займалися проблемою, яка розглядається, самостійно аналізує смислові, структурні зв'язки між мовними явищами, робить правильні висновки, ілюструє теоретичні положення прикладами.

3 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 3-5 фонетичні, лексичні та граматичні помилки, студент демонструє основні, достатні знання з курсу перекладацьких дисциплін; недостатньо логічно, чітко, зв'язно викладає основні положення теорії, дає основні дефініції перекладацьких понять, але допускає фактичні та змістові помилки, як частково усуває, відповідаючи на зауваження члена екзаменаційної комісії, зазначає деякі прізвища науковців, робить окремі висновки, ілюструє деякі теоретичні положення прикладами.

2 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 5-8 фонетичних, лексичних та граматичних помилки, студент демонструє поверхові, часткові знання з курсу перекладацьких дисциплін; зазнає труднощів з логічним, чітким, зв'язним викладенням основних положень теорії, намагається дати основні дефініції лінгвістичних понять, але допускає фактичні та змістові помилки, як не може усунути, намагається робити окремі висновки, проте відповідь недостатньо осмислена.

1 бал: під час відповіді студент допускає значні відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, під час відповіді студентом допущено більше 10 фонетичних, лексичних та граматичних помилки, студент демонструє фрагментарні знання з курсу перекладацьких дисциплін; не може чітко викласти основні положення теорії, не знає основні дефініції лінгвістичних понять.

0 балів: студент не дотримується норм фонетики, граматики та лексики сучасної англійської мови, допускає значну кількість грубих помилок, : студент не має навіть фрагментарних знань з курсу іноземної філології, потребує повторного вивчення курсу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА З РОЗМОВНОЇ ТЕМИ (максимальна кількість 15 балів)

Під час відповіді на теоретичне питання студент може набрати 15 балів. При виставленні оцінки за усний екзамен враховуються такі характеристики відповіді:

Організація мовлення (максимум 5 балів) та форма викладу промови (максимум 5 балів): звернення доповідача до аудиторії, висвітлення плану доповіді, дотримання структури доповіді відповідно до зазначеного плану, логічність, зв'язність мовлення, вміння збалансувати час для розкриття всіх пунктів доповіді.

вільність, логічність, послідовність викладу комунікату; вміння сформулювати тезу, аргументованість, вміння обґрунтувати її й зробити висновок;

Мовна грамотність та використання мовних одиниць (максимум 5 балів): комунікативна, лінгвістична, соціолінгвокультурознавча компетенція студента, яка засвідчується компетентним використанням вимовної, лексичної та граматичних норм сучасної англійської мови

використання засобів мови узгоджених з темою висловлення, лексичні й синтаксичні одиниці відповідають темі висловлення.

Організація мовлення та форма викладу комунікативної ситуації (максимум 5 балів):

5 балів: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, висвітлює план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), надалі студент дотримується зазначеного плану, при цьому всі вини побудовані логічно, є плавні «переходи» від одного блоку доповіді до іншого, крім того студент вміє правильно розподілити час на висвітлення основних пунктів, студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу та аргументувати її, підтвердити чи заперечити щось наведенням прикладів, цитат, в кінці студент обов'язково підводить підсумок, робить висновок.

4 бали: під час відповіді доповідач звертається до аудиторії, називає тему своєї доповіді, але студент не висвітлює плану відповіді, не зважаючи на це, відповідь має

логічну структуру, основні пункти доповіді пов'язані між собою логічно, раціонально розподіляє час на висвітлення основних понять, студент вільно висловлює свою думку, йому не бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, його відповідь логічна та послідовна, студент вміє сформулювати тезу, але йому дещо бракує аргументів для обґрунтування її (недостатньо прикладів чи цитат), в кінці студент підводить підсумок.

3 бали: під час відповіді доповідач називає тему своєї доповіді, але не висвітлює план своєї доповіді, під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді, між деякими блоками відповіді відсутній зв'язок, студент не вміє раціонально розподілити час на висвітлення всіх пунктів питання, тому деякі важливі аспекти залишаються поза увагою, або висвітлені поверхнево за браком часу, студент висловлює свою думку, але йому бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, студент вміє сформулювати тезу, але не може аргументувати її, обґрунтування основних положень скупі, загального повного висновку студент також зробити не може.

2 бали: під час відповіді доповідач не називає тему своєї доповіді та план відповіді (ті основні пункти та блоки, на яких він зупиниться під час своєї відповіді), під час відповіді частково прослідковується логічність побудови відповіді (студент може «перескакувати» від одного поняття до іншого), студентові дуже важко висловитися з певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади можуть суперечити заявленій тезі, або взагалі відсутні, студент намагається зробити висновок.

1 бал: під час відповіді доповідач може назвати тему своєї доповіді, але під час відповіді повністю відсутня логічність у побудові відповіді, час на висвітлення основних пунктів теж нераціонально розподілено, студентові дуже важко висловитися з певного питання, оскільки бракує засобів для вираження та висвітлення основних понять, під час відповіді відсутня логічність та послідовність, відповідь не аргументована, приклади відсутні, підсумувати сказати студентові не вдається.

0 балів: не дотримано жодного аспекту цього пункту.

Мовна грамотність

та використання мовних одиниць та рівень знань з теми:

5 балів: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом не було допущено фонетичних, лексичних та граматичних помилок, під час відповіді студент використовує засоби мови узгоджені з темою висловлення, мовлення студента багате на різноманітні синтаксичні і лексичні конструкції, використовуються складні синтаксичні звороти, активно використовуються фразеологічні конструкції, для уникнення повторів вживаються синоніми та інші стилістичні засоби мови; презентуючи топік, студент вільно, логічно, аргументовано викладає думки з даної тематики згідно представленого плану, вільно викладає свої міркування стосовно зазначеної тематики, уміє вести дискусію дотримуючись правил фонетичного й граматичного оформлення монологічного та діалогічного мовлення; володіє в повному обсязі програмним лексичним матеріалом.

4 бали: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом допущено 1-2 незначні

фонетичні, лексичні та граматичні помилки, лексичні й синтаксичні одиниці відповідають темі висловлення; студент використовує синтаксичні звороти, фразеологічні конструкції, для уникнення повторів вживаються синоніми та інші стилістичні засоби мови, але можливі незначні помилки й неточності; презентуючи топік, студент вільно, логічно, аргументовано викладає думки з даної тематики згідно представленого плану, вільно викладає свої міркування стосовно зазначеної тематики, уміє вести дискусію дотримуючись правил фонетичного й граматичного оформлення монологічного та діалогічного мовлення; володіє в достатньому обсязі програмним лексичним матеріалом.

3 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 3-5 фонетичні, лексичні та граматичні помилки, мовлення студента одноманітне, студент не демонструє відповідного рівня володіння мовою, використана лексика не сприяє розкриттю теми; помилки лексичні й граматичні, які заважають подачі та сприйняттю інформації у висловленні, використана лексика не розкриває теми; виявлено грубі лексичні й граматичні помилки, які заважають подачі та сприйняттю інформації у висловленні; презентуючи топік, студент недостатньо вільно, логічно, аргументовано викладає думки з даної тематики згідно представленого плану, коротко викладає свої міркування стосовно зазначеної тематики, намагається вести дискусію.

2 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 5-8 фонетичних, лексичних та граматичних помилки, використана лексика не розкриває теми; виявлено грубі лексичні й граматичні помилки, які заважають подачі та сприйняттю інформації у висловленні; презентуючи топік, студент поверхово викладає думки з даної тематики згідно окремих пунктів представленого плану, відчуває труднощі з викладенням своїх міркувань стосовно зазначеної тематики, неохоче намагається вести дискусію через недостатній лексичний запас; знижений темп мовлення.

1 бал: під час відповіді студент допускає значні відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, під час відповіді студентом допущено більше 10 фонетичних, лексичних та граматичних помилки, студент фрагментарно викладає думки з даної тематики згідно окремих пунктів представленого плану, не вміє викласти свої міркування стосовно зазначеної тематики, не вміє вести дискусію; у мові робить серйозні фонетичні та граматичні помилки.

0 балів: студент не дотримується норм фонетики, граматики та лексики сучасної англійської мови, допускає значну кількість грубих помилок, студент не має навіть фрагментарних знань з курсу, потребує повторного вивчення курсу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОГО ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ АУДІОТЕКСТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ РІДНОЮ (максимальна кількість балів – 25)

Під час виконання усного послідовного перекладу студент може набрати 25 балів. Усний послідовний переклад аудіо тексту з іноземної мови рідною оцінюється з п'яти аспектів:

розуміння аудіотексту – максимум 5 балів;

збереження змісту – максимум 5 балів;

мовна правильність – максимум 5 балів;

зовнішнє вираження – максимум 5 балів;

вміння застосовувати перекладацькі трансформації – максимум 5 балів.

Розуміння аудіо тексту (максимум 5 балів)

5 балів – студент розуміє зміст тексту в повному обсязі, що дозволяє йому як найточніше передати зміст тексту при перекладі;

4 бали – студент розуміє зміст тексту в об'ємі 90%, незрозуміла інформація складає лише невелику частину тексту, що не заважає досить точно передати зміст тексту при перекладі;

3 бали – студент розуміє зміст тексту в об'ємі 70-80%, основний зміст тексту студент може зрозуміти та передати його при перекладі без значних спотворень, окремі незрозумілі факти не заважають розумінню загальної ідеї тексту, хоча відбувається втрата деякої частини інформації (як то дати, власні назви, імена та ін.);

2 бали – розуміння тексту складає 60 %, нерозуміння значної частини інформації сприяє спотворенню тексту при перекладі;

1 бал – студент не розуміє більшої частини тексту, що призводить до спотворення інформації;

0 балів – студент не розуміє тексту.

Збереження змісту (максимум 5 балів)

5 балів – при перекладі студент передає текст з повним збереженням інформації тексту оригіналу, намагається передати найменші дрібниці для якомога повного розкриття змісту та ідеї іншомовного тексту рідною мовою;

4 бали – при перекладі студент передає основну інформацію тексту оригіналу, намагається розкрити зміст та ідею іншомовного тексту рідною мовою в повному обсязі, але через неповне розуміння тексту можуть бути допущені незначні помилки, які однак не призводять до спотворення змісту тексту;

3 бали – при перекладі студент передає основну інформацію тексту оригіналу, , але через неповне розуміння тексту можуть бути допущені незначні помилки, які призводять до незначного спотворення змісту тексту чи неточностей при перекладі рідною мовою;

2 бали – через недостатнє розуміння тексту спостерігається спотворення деякої інформації, відсутнє зазначення дат, власних назв, імен та ін.;

1 бал – більша інформація тексту не передана при перекладі рідною мовою через нерозуміння тексту;

0 балів – студент не розуміє тексту, тому не може передати його інформацію рідною мовою.

Мовна правильність (максимум 5 балів):

5 балів: студент володіє нормами англійської мови та розуміє необхідність застосування граматичних трансформацій для адекватності перекладу, тому слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін.,

4 бали: під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної української мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін.

3 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм граматики сучасної української мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін.;

2 бали: під час відповіді студент допускає значні відхилення від норм граматики сучасної української мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін.,

1 бал: під час відповіді студент демонструє незнання норм граматики сучасної, під час відповіді студентом допущено значну кількість.

0 балів: переклад не є адекватним.

Зовнішнє вираження (максимум 5 балів):

5 балів – студенті демонструє адекватний усний послідовний переклад аудіотексту з тематики, що вивчалася протягом 5 курсу без допущення помилок;

4 бали – студент демонструє адекватний усний послідовний переклад аудіотексту з тематики, що вивчалася протягом 5 курсу, але допускає не більше 2 несуттєвих помилок.

3 бали – студент демонструє усний послідовний переклад аудіотексту, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски (загалом не більше 5-6 помилок), але такі, які не змінюють докорінно основного змісту мовленнєвого повідомлення;

2 бали – студент демонструє усний послідовний переклад аудіотексту, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски (загалом не більше 6-8 помилок), але такі, які не змінюють докорінно основного змісту мовленнєвого повідомлення;

1 бал – студент фрагментарно демонструє усний послідовний переклад аудіотекстів з тематики, що вивчалася 5 курсу, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски, які змінюють докорінно основний зміст мовленнєвого повідомлення, робить серйозні помилки.

0 балів – студент не виконує поставленого завдання.

Вміння застосовувати перекладацькі трансформації (максимум 5 балів)

5 балів – при перекладі студент застосовує знання перекладацьких трансформацій на практиці, що сприяє адекватності перекладу;

4 бали – при перекладі студент демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає деякі неточності, що не заважає розумінню основного змісту тексту;

3 бали – при перекладі студент демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає неточності, що не заважає розумінню основного змісту тексту, але може призвести до втрати деякої частини інформації чи до незначних спотворень змісту;

2 бали – при перекладі студент частково демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає неточності, що заважає розумінню основного змісту тексту, призводить до прогалин та спотворень;

1 бал – при перекладі студент майже не застосовує перекладацьких трансформацій, допускає неточності, що заважає розумінню основного змісту тексту, призводить до прогалин та спотворень;

0 балів – переклад тексту відсутній.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕКЛАДУ З АРКУША ТЕКСТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ РІДНОЮ (максимальна кількість 30 балів)

За виконання перекладу з аркуша з рідної мови іноземною максимальна кількість балів складає 30 балів. Оцінювання перекладу тексту з аркуша з рідної мови іноземною здійснюється за наступними аспектами:

розуміння змісту тексту – максимум 5 балів;

збереження змісту – максимум 5 балів;

мовна правильність – максимум 5 балів;

зовнішнє вираження – максимум 5 балів;

володіння лексичними термінами – максимум 5 балів;
вміння застосовувати перекладацькі трансформації – максимум 5 балів.

Розуміння змісту тексту (максимум 5 балів)

5 балів – студент розуміє зміст тексту в повному обсязі, що дозволяє йому як найточніше передати зміст тексту при перекладі;

4 бали – студент розуміє зміст тексту в майже повному об'ємі, незрозуміла інформація складає лише невелику частину тексту, що не заважає досить точно передати зміст тексту при перекладі;

3 бали – студент розуміє зміст тексту в об'ємі 70-80%, основний зміст тексту студент може зрозуміти та передати його при перекладі без значних спотворень, окремі незрозумілі факти не заважають розумінню загальної ідеї тексту, хоча відбувається втрата деякої частини інформації;

2 бали – розуміння тексту складає 60 %, нерозуміння значної частини інформації сприяє спотворенню тексту при перекладі;

1 бал – студент не розуміє більшої частини тексту, що призводить до спотворення інформації;

0 балів – студент не розуміє тексту.

Збереження змісту (максимум 5 балів)

5 балів – при перекладі студент передає текст з повним збереженням інформації тексту оригіналу, намагається передати найменші дрібниці для якомога повного розкриття змісту та ідеї іншомовного тексту рідною мовою;

4 бали – при перекладі студент передає основну інформацію тексту оригіналу, намагається розкрити зміст та ідею іншомовного тексту рідною мовою в повному обсязі, але через неповне розуміння тексту чи брак лексичного запасу можуть бути допущені незначні помилки, які однак не призводять до спотворення змісту тексту;

3 бали – при перекладі студент передає основну інформацію тексту оригіналу, але через неповне розуміння тексту та недостатній словниковий запас можуть бути допущені незначні помилки, які призводять до незначного спотворення змісту тексту чи неточностей при перекладі іноземною мовою;

2 бали – через недостатнє розуміння тексту та нездатність виразити основний зміст тексту через брак лексичних та граматичних конструкцій спостерігається спотворення деякої інформації;

1 бал – більша інформація тексту не передана при перекладі іноземною мовою через бідний словниковий запас;

0 балів – студент не володіє лексичним мінімумом, тому не може передати його інформацію іноземною мовою.

Мовна правильність (максимум 5 балів)

5 балів: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом не було допущено фонетичних, лексичних та граматичних помилок.

4 бали: мовлення студента є фонетично правильним, під час відповіді студент дотримується граматичних норм сучасної англійської мови, слідкує за правильною будовою речення, порядком слів та ін., під час відповіді студентом допущено 1-2 незначні фонетичні, лексичні та граматичні помилки.

3 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 3-5 фонетичні, лексичні та граматичні помилки.

2 бали: під час відповіді студент допускає відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, допускає помилки у будові речень, порядкові слів та ін., під час відповіді студентом допущено 5-8 фонетичних, лексичних та граматичних помилки.

1 бал: під час відповіді студент допускає значні відхилення від норм фонетики та граматики сучасної англійської мови, під час відповіді студентом допущено більше 10 фонетичних, лексичних та граматичних помилки.

0 балів: студент не дотримується норм фонетики, граматики та лексики сучасної англійської мови, допускає значну кількість грубих помилок.

Зовнішнє вираження (максимум 5 балів)

5 балів – студенті демонструє адекватний усний переклад з аркуша з тематики, що вивчалася протягом 5 курсу без допущення помилок, з дотриманням стилістичних особливостей тексту;

4 бали – студент демонструє адекватний переклад тексту з аркуша з тематики, що вивчалася протягом 5 курсу, з дотриманням стилістичних особливостей тексту, але допускає не більше 2-3 помилок.

3 бали – студент демонструє переклад тексту з аркуша, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски (загалом не більше 5-6 помилок), але такі, які не змінюють докорінно основного змісту мовленнєвого повідомлення;

2 бали – студент демонструє переклад тексту з аркуша, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски, не дотримується стилістичних норм (загалом не більше 6-8 помилок), але такі, які не змінюють докорінно основного змісту мовленнєвого повідомлення;

1 бал – студент фрагментарно демонструє навички перекладу тексту з аркуша з тематики, що вивчалася 5 курсу, у якому допускає відхилення від оригіналу та пропуски, які змінюють докорінно основний зміст мовленнєвого повідомлення, робить серйозні помилки.

0 балів – студент не виконує поставленого завдання.

Володіння лексичними термінами (максимум 5 балів)

5 балів – студент демонструє володіння лексичним матеріалом в повному обсязі, йому не бракує мовних засобів для передачі основного змісту тексту;

4 бали – студент демонструє володіння лексичним матеріалом в повному обсязі, але допускає 1-2 незначні помилки при вживанні термінології, брак лексичних засобів може компенсувати використанням синонімічних понять;

3 бали – студент демонструє володіння лексичним матеріалом, але допускає помилки при вживанні термінології, брак лексичних засобів може компенсувати використанням синонімічних понять лише частково, через що під час перекладу деяка частина інформації опускається;

2 бали – студент демонструє недостатнє володіння лексичним матеріалом, допускає помилки при вживанні термінології, під час перекладу значна частина інформації опускається;

1 бал – студент демонструє лише часткове володіння лексичним матеріалом, допускає помилки при вживанні термінології, під час перекладу більша частина інформації опускається;

0 балів – студент не володіє лексичним програмовим матеріалом, тому виконати завдання в повному обсязі не може.

Вміння застосовувати перекладацькі трансформації (максимум 5 балів)

5 балів – при перекладі студент застосовує знання перекладацьких трансформацій на практиці, що сприяє адекватності перекладу;

4 бали – при перекладі студент демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає деякі неточності, що не заважає розумінню основного змісту тексту;

3 бали – при перекладі студент демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає неточності, що не заважає розумінню основного змісту тексту, але може призвести до втрати деякої частини інформації чи до незначних спотворень змісту;

2 бали – при перекладі студент частково демонструє вміння застосовувати перекладацькі трансформації, але допускає неточності, що заважає розумінню основного змісту тексту, призводить до прогалин та спотворень;

1 бал – при перекладі студент майже не застосовує перекладацьких трансформацій, допускає неточності, що заважає розумінню основного змісту тексту, призводить до прогалин та спотворень;

0 балів – переклад тексту відсутній.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового державного контролю

Показник успішності студента (в балах)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Студент блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, виявляє методичну досконалість. Відповідь повна, логічно обґрунтована, правильно використані наукові терміни. Відмінне виконання з незначною кількістю помилок. Студент відзначається високим (творчим) рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, відповідь обґрунтована, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином	Відмінно
82 – 89	B	Вище середніх стандартів, але з деякими помилками. Студент володіє основними теоретичними знаннями та практичними навичками, понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності. Письмові завдання виконані повністю, але припущено незначні неточності в розрахунках або оформленні	Добре

74 – 81	С	<p>В цілому змістовна і правильна відповідь з певною кількістю значних помилок.</p> <p>Знання студента є достатніми, він виявляє здатність встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами, робити висновки та узагальнення, застосовувати вивчений матеріал для розв'язання практичних завдань.</p> <p>Письмові завдання виконані повністю, однак допущено низку неточностей в розрахунках або оформленні.</p>	Добре
64 – 73	D	<p>Непогано, але зі значною кількістю недоліків. Необхідні практичні навички роботи із вивченим матеріалом сформовано на базовому рівні.</p> <p>Студент в цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії і факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. Виявляє середній рівень компетентності.</p> <p>Письмові завдання виконані в основному, з деякими фактичними та змістовними помилками.</p>	Задовільно
60 – 63	E	<p>Відповідає мінімальним критеріям.</p> <p>Студент виявив поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу.</p> <p>Письмові завдання виконані з рядом фактичних і теоретичних помилок.</p>	Задовільно
1 – 59	FX	<p>Відзначається низьким рівнем компетентності. Студент не володіє основними знаннями екзаменаційних дисциплін, не знає фактичного матеріалу, не володіє поняттєво-термінологічним апаратом професійно-орієнтованих дисциплін. Необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену.</p> <p>Письмові завдання виконані частково, з грубими фактичними та теоретичними помилками.</p>	Незадовільно

Основна література з перекладознавчих дисциплін

1. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Навч.посібник. Видання друге, виправлене і доповнене. К. : «Ленвіт», 2007
2. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англійської юридичної літератури. Навчальний посібник. Вінниця : «Нова Книга», 2006
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: NewBook, 2015.
4. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. – Київ, 2002.
5. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія / за заг. ред. С. М. Амеліної. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 470 с.

6. Асоянц П.Г. Автоматизовані технології науково-технічного перекладу: Навч. посіб. для дистанційного навчання /За наук. ред. проф. С.О.Воронова.— К.: Університет «Україна», 2007.- 360 с.
7. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
8. Марчук Ю. Н. Модели перевода : учеб. пособие для учреждений высш. проф. образования / Ю. Н. Марчук. - М.: Издательский центр "Академия", 2010 - 176 с.
9. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахового тексту: [монографія] / Алла Леонідівна Міщенко. – В.: Нова книга, 2013. – 448 с
10. Одрехівська І. М. Модель критики перекладу в рамках перекладознавчої концепції професора В. Коптілова / І. М. Одрехівська // Іноземна філологія. - 2013. - Вип. 125. - С. 123-129.
11. Основи теорії редагування перекладів конспект лекцій / Укладач: Ребрій О. В. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.
12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. – Полтава: Довкілля К, 2008. – 712 с.
13. Селіванова Олена. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
14. Теорія і практика перекладу [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2013. - 294 назви.
15. Assessment issues in language translation and interpreting / Dina Tsagari, Roelof van Deemter (eds.). - Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2013. - 197 p.
16. Dimitrova, Birgitta Englund. Expertise and Explication in the Translation Process / Birgitta Englund Dimitrova. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2005. – 295 p.
17. New Directions in Empirical Translation Process Research. Exploring the CRITT TPR-DB / ed. by Michael Carl, Srinivas Bangalore,
18. Moritz Schaeffer. - New York, NY: Springer, 2016. - 315 p.
19. Quality aspects in institutional translation (Translation and Multilingual Natural Language Processing 8) / Tomáš Svoboda, Łucja Biel & Krzysztof Łoboda (eds.). - Berlin: Language Science Press, 2017. – 179.
20. Reiss, Katharina. [GrundlegungeinerallgemeinenTranslationstheorie. English] Towards a general theory of translational action :skopos theory explained / Katharina Reiss and Hans J. Vermeer ; Translated from the German by Christiane Nord ; English reviewed by Marina Dudenhöfer. – Albingtom: Routledge, 2013. – 221 p.
21. Routledge Encyclopedia of translation studies / ed. by Mona Baker and Gabriela Saldanha. – 2nd ed. – Albingtom: Routledge, 2009. – 659 p.
22. Samuelsson-Brown, Geoffrey. Managing Translation Services/Geoffrey Samuelsson-Brown. – Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd., 2006. - 162 p.
23. Spence, Robert. A functional approach to translation studies: new systemic linguistic challenges in empirically informed didactics / vorgelegt von Robert Spence. – Berlin: Dissertation.de, 2004. – viii, 286 p. : ill. ; 21 cm.
24. The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies / Edited by Claudia V. Angelelli. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014. – 140 p.
25. Translation Research and Interpreting Research: Traditions, Gaps and Synergies/Edited by Christina Schäffner. – Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd. 2004. – 127 p.
26. Wilks, Yorick. Machine Translation. Its Scope and Limits. – New York, NY: Springer, 2009. – 252 p.

Інформатика для лінгвістів

1. Рамський Ю.С., Резіна О.В. Програмування для лінгвістів: Навч. посіб. – Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2020. – 160 с. : іл.
2. The Python Standard Library [Electronic recourse]. – Access mode: <https://docs.python.org/3/library/index.html>
3. The Python Tutorial [Electronic recourse]. – Access mode: <https://docs.python.org/3/tutorial/index.html>
4. Рамський Ю. С. Логічні основи інформатики : Навч. посіб. – Вид. 2-ге, доповн. / Ю. С. Рамський – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 295 с.
5. HTML Tutorial [Electronic recourse]. – Access mode: <https://www.w3schools.com/html/default.asp>
6. CSS Tutorial [Electronic recourse]. – Access mode: <https://www.w3schools.com/css/default.asp>